

Українська академія наук  
Вищий державний навчальний заклад України  
Українська медична стоматологічна академія



# **ВІСНИК** **ПРОБЛЕМ БІОЛОГІЇ** **І МЕДИЦИНИ**

Випуск **3**, том 1 (110)



ISSN 2077-4214

# ВІСНИК ПРОБЛЕМ БІОЛОГІЇ І МЕДИЦИНИ

Український  
науково-практичний журнал  
засновано у листопаді 1993 року

**ЖУРНАЛ**  
виходить 1 раз на квартал

**ВИПУСК 3, том 1 (110)**

**Рекомендовано до друку  
Вченою радою ВДНЗУ  
«Українська медична  
стоматологічна академія»  
Протокол № 10 від 14.05.2014 р.**

Включений до Російського індексу  
цитування (РІНЦ) на базі Наукової  
електронної бібліотеки eLIBRARY.RU  
та Google Scholar на базі Наукової  
електронної бібліотеки CyberLeninka

**Відповідно до постанови  
президії ВАК України  
від 11 жовтня 2000 р. №1-03/8,  
від 13 грудня 2000 р. №1-01/10,  
від 14.10.2009 р. №1-05/4 журнал  
пройшов перереєстрацію і внесений  
до Переліку № 6 і № 7 фахових  
видань, в якому можуть  
публікуватися результати  
дисертаційних робіт на  
здобуття наукових ступенів  
доктора і кандидата наук**

© ВДНЗУ «УМСА» (м. Полтава), 2014  
Підписано до друку 15.05.2014 р.  
Замовлення № 54  
Тираж 200 примірників

Біологічні і медичні науки

## РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

**ЖДАН В. М.**, д. мед. н.  
– головний редактор (м. Полтава)  
**ПРОНІНА О. М.**, д. мед. н.  
– заступник головного редактора (м. Полтава)  
**ЧАЙКОВСЬКИЙ Ю. Б.**, д. мед. н. (Київ)  
**КУРСЬКИЙ М. Д.**, д. б. н. (Київ)  
**ANDREJ KIELBASSA** (Krems, Austria)  
**КОЧИНА М. Л.**, д. б. н. (Харків)  
**ОЛІЙНИК С. А.**, д. б. н. (Seoul, South Korea)  
**РИБАКОВ С. Й.**, д. мед. н. (Washington DC - Київ)  
**ШАПОШНИКОВ А. А.**, д. б. н. (Белгород, Россия)  
**КИКАЛИШВИЛИ Л. А.**, д. мед. н. (Тбілісі, Грузія)

## РЕДАКЦІЙНА РАДА

**АВЕТІКОВ Д. С.**, д. мед. н. (Полтава)  
**АХТЕМІЙЧУК Ю. Т.**, д. мед. н. (Чернівці)  
**БАБІЙЧУК Г. А.**, д. б. н. (Харків)  
**БАЙРАК О. М.**, д. б. н. (Полтава)  
**БЕЗШАПОЧНИЙ С. Б.**, д. мед. н. (Полтава)  
**БОБИРЬОВ В. М.**, д. мед. н. (Полтава)  
**БОНДАРЕНКО В. А.**, д. б. н. (Харків)  
**ГАСЮК А. П.**, д. мед. н. (Полтава)  
**ГРОМОВА А. М.**, д. мед. н. (Полтава)  
**ДУБІНІН С. І.**, д. мед. н. (Полтава)  
**ДУДЕНКО В. Г.**, д. мед. н. (Харків)  
**ДУДЧЕНКО М. О.**, д. мед. н. (Полтава)  
**ЖЕГУНОВ Г. Ф.**, д. б. н. (Харків)  
**КАТЕРЕНЧУК І. П.**, д. мед. н. (Полтава)  
**КОСТИЛЕНКО Ю. П.**, д. мед. н. (Полтава)  
**ЛОБАНЬ Г. А.**, д. мед. н. (Полтава)  
**ЛУЗІН В. І.**, д. мед. н. (Луганськ)  
**ЛЯХОВСЬКИЙ В. І.**, д. мед. н. (Полтава)  
**МІШАЛОВ В. Д.**, д. мед. н. (Київ)  
**МІЩЕНКО І. В.**, д. мед. н. (Полтава)  
**НЕПОРАДА К. С.**, д. мед. н. (Полтава)  
**НОВІКОВ В. М.**, д. мед. н. (Полтава)  
**ПОХИЛЬКО В. І.**, д. мед. н. (Полтава)  
**ПОПОВ О. Г.**, д. мед. н. (Одеса)  
**СКРИПНИК І. М.**, д. мед. н. (Полтава)  
**СКРИПНИКОВ А. М.**, д. мед. н. (Полтава)  
**СКРИПНИКОВ П. М.**, д. мед. н. (Полтава)  
**СОБОЛЄВ В. І.**, д. б. н. (Донецьк)  
**ТКАЧЕНКО П. І.**, д. мед. н. (Полтава)  
**ТОПКА Е. Г.**, д. мед. н. (Дніпропетровськ)  
**ЦЕБРЖИНСЬКИЙ І. О.**, д. б. н. (Полтава)

ДАНИЛЬЧЕНКО С. І. – зав. редакції

## ВІСНИК ПРОБЛЕМ БІОЛОГІЇ І МЕДИЦИНИ

### ЗАСНОВНИКИ:

Українська академія наук Вищий державний навчальний заклад  
України «Українська медична стоматологічна академія»

### Порядковий номер випуску і дата його виходу в світ:

Випуск 3, том 1 (110) від 25.05.2014 р.

### Адреса редакції:

36024, м. Полтава, вул. Шевченка, 23, УМСА  
кафедра топографічної анатомії та оперативної хірургії

### Свідцтво про Державну реєстрацію:

КВ №10680 від 30.11.2005 р.

### Відповідальний за випуск: О. М. Проніна

### Технічний секретар: С. І. Данильченко

### Комп'ютерна верстка та замовник: А. І. Кушпільов

### Художнє оформлення та тиражування: Ю. В. Мирон

### Секретар інформаційної служби журналу: С. І. Данильченко

м. Полтава, тел. (05322) 7-51-81, 7-22-96, 7-24-84, (095) 691-50-32



ЗМІСТ  
Contents

|                                                                                                                                                                                                                                                                           |    |                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ждан В. М., Лисак В. П., Голованова І. А.</b><br>АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЗДОРОВ'Я ПОЛТАВСЬКОЇ<br>ОБЛАСТІ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ                                                                                                                                        | 12 | <b>Zhdan V. M., Lysak V. P., Golovanova I. A.</b><br>Analysis of Health Indicators Under Sector<br>Reform in Poltava Region                                                                                                                          |
| <b>Слабкий Г. А., Пархоменко Г. Я.,<br/>Астахова Н. Ю.</b><br>ЗДОРОВЬЕ 2020 – НОВАЯ ЕВРОПЕЙСКАЯ<br>ПОЛИТИКА И СТРАТЕГИЯ В ИНТЕРЕСАХ<br>ЗДОРОВЬЯ НАСЕЛЕНИЯ                                                                                                                 | 16 | <b>Slabkyi H. A., Parhomenko H. Y.,<br/>Astakhova N. Y.</b><br>Health 2020 – the New European Policy and<br>Strategy in the Interests of Health of People                                                                                            |
| <b>Ждан В. М., Голованова І. А., Лисак В. П.,<br/>Ксьонз І. В.</b><br>НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ<br>«ЗДОРОВ'Я 2020: УКРАЇНСЬКИЙ ВИМІР»<br>В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ                                                                                                         | 21 | <b>Zhdan V. M., Golovanova I. A., Lysak V. P.,<br/>Ksyonz I. V.</b><br>Guidelines for Implementation of<br>the Program: «Health 2020:<br>Ukrainian Dimension» in Poltava Region                                                                      |
| <b>Грузева Т. С.</b><br>ІННОВАЦІЙНА СУТНІСТЬ ТА СТРАТЕГІЧНИЙ<br>І ПРАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НОВОЇ<br>ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ «ЗДОРОВ'Я – 2020»                                                                                                                                   | 25 | <b>Gruzieva T. S.</b><br>Innovational and Strategic and Practical<br>Potential of the new European Policy "Health<br>– 2020"                                                                                                                         |
| <b>Безрук В. В.</b><br>НЕФРОЛОГІЧНА ПАТОЛОГІЯ У ДІТЕЙ<br>ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ                                                                                                                                                                           | 34 | <b>Bezruk V. V.</b><br>Nephrological Pathology in Teenagers of<br>Chernivtsi Region                                                                                                                                                                  |
| <b>Бібік І. Г.</b><br>АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАДАННЯ<br>ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ ЛІКАРЕМ<br>ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ/СІМЕЙНИМ ЛІКАРЕМ                                                                                                                                                  | 38 | <b>Bibyk I. G.</b><br>Key Aspects Psychiatric Care by General<br>Practitioners / Family Doctors                                                                                                                                                      |
| <b>Весніна Л. Е., Кайдашев І. П.</b><br>МІЖ ДВОХ РЕФОРМ – СУЧАСНИЙ СТАН<br>МЕДИЧНОЇ НАУКИ (РОЛЬ НАУКОВО-<br>ДОСЛІДНИХ ПІДРОЗДІЛІВ В РОБОТІ ВИЩИХ<br>НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ)                                                                                          | 42 | <b>Vesnina L. E., Kaydashev I. P.</b><br>Between two Reforms – Current Status of<br>Medical Sciences (the Role of Research Units<br>with Higher Education Institutions Ukraine)                                                                      |
| <b>Видойник О. Я.</b><br>ПОКАЗНИКИ ГОМЕОСТАЗУ<br>РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ У ДІТЕЙ ЗІ<br>СТОМАТОЛОГІЧНОЮ ЗАХВОРЮВАНІСТЮ<br>НА ФОНІ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ                                                                                                                             | 47 | <b>Vydoynyk O. Ya.</b><br>The Parameters of Homeostasis of the Oral<br>Cavity in Children with Dental Disease on the<br>Background of Bronchial Asthma                                                                                               |
| <b>Волобуєв В. В.</b><br>ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ<br>ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ В ЛІКУВАННІ<br>НЕПСИХОТИЧНИХ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ У<br>ПОСТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК ТЕХНОГЕННИХ<br>АВАРІЙ ТА КАТАСТРОФ, ЗАСНОВАНОГО<br>НА ПСИХОАНАЛІТИЧНО ОРІЄНТОВАНИЙ<br>ПСИХОТЕРАПІЇ | 51 | <b>Volobuyev V. V.</b><br>Economic Efficiency of the Differentiated<br>Approach to Treatment of Non-Psychotic<br>Mental Disorders in Survivors of Technogenic<br>Accidents and Catastrophes, Founded on<br>Psychoanalytically-Oriented Psychotherapy |



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Волобуєв Н. А., Ройко Н. В., Проскурня С. А.,<br/>Насонов П. И., Філенко Б. Н.</b><br>ОЧЕРКИ ИСТОРИИ КАФЕДРЫ ПАТОЛОГИЧЕСКОЙ<br>АНАТОМИИ С СЕКЦИОННЫМ КУРСОМ<br>ВЫСШЕГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УЧЕБНОГО<br>ЗАВЕДЕНИЯ УКРАИНЫ «УКРАИНСКАЯ<br>МЕДИЦИНСКАЯ СТОМАТОЛОГИЧЕСКАЯ<br>АКАДЕМИЯ» (Г. ПОЛТАВА) | 56 | <b>Volobyev N. A., Roiko N. V.,<br/>Proskurnya S. A., Nasonov P. I., Filenko B. N.</b><br>Historical Background of Department of<br>Pathological Anatomy with Sectional Course<br>at Higher State Educational Establishment of<br>Ukraine "Ukrainian Medical Stomatological<br>Academy" (Poltava) |
| <b>Гавенко В. Л., Лещина И. В., Мозговая Т. П.</b><br>РАННЯЯ ДИАГНОСТИКА КАК ФАКТОР<br>ПРЕВЕНЦИИ НЕПСИХОТИЧЕСКИХ<br>ПСИХИЧЕСКИХ РАССТРОЙСТВ У ЛИЦ<br>МОЛОДОГО ВОЗРАСТА                                                                                                                          | 59 | <b>Gavenko V. L., Leshchina I. V.,<br/>Mozgovaya T. P.</b><br>Early Diagnosis as a Factor in the Prevention<br>of Non-Psychotic Mental Disorders in Young<br>People                                                                                                                               |
| <b>Герасименко Л. О.</b><br>ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОПАТОЛОГІЧНОГО<br>СТАНУ. СПРЯМОВАНOSTІ ОСОБИСТОСТІ,<br>СЕКСУАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ЖІНОК З<br>РОЗЛАДОМ АДАПТАЦІЇ                                                                                                                                          | 64 | <b>Gerasymenko L. O.</b><br>Features of Psychopathologic State, Orienta-<br>tion, Sexual Behavior of Women with Adapta-<br>tion Disorders                                                                                                                                                         |
| <b>Голованова І. А., Хорош М. В., Оксак Г. А.,<br/>Фошина А. Б., Юхименко М. І.</b><br>АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ІНВАЛІДИЗАЦІЇ<br>ПРАЦЕЗДАТНОГО НАСЕЛЕННЯ ПОЛТАВСЬКОЇ<br>ОБЛАСТІ ВНАСЛІДОК СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ<br>ПАТОЛОГІЇ ЗА 2008-2013 РОКИ                                                              | 69 | <b>Golovanova I. A., Khorosh M. V., Oksak G.<br/>A., Foshina A. B., Yuhienko M. I.</b><br>Analysis of Indicators Disablement of Working<br>Population of Poltava Region due Cardiovas-<br>cular Disease for the Year 2008-2013                                                                    |
| <b>Гонтарь Ю. В., Ильин И. Е., Парницкая О. И.</b><br>РОЛЬ ЦИТОГЕНЕТИЧЕСКОГО ОБСЛЕДОВАНИЯ<br>СЕМЕЙНОЙ ПАРЫ И АБОРТИВНОГО<br>МАТЕРИАЛА ПРИ СЛУЧАЕ ЗАМЕРШЕЙ<br>БЕРЕМЕННОСТИ                                                                                                                       | 73 | <b>Gontar J., Ilyin I., Parnitskaya O.</b><br>The Role of the Cytogenetic Examination of<br>Couples and Abortive Material in Case of<br>Missed Abortion                                                                                                                                           |
| <b>Горачук В. В.</b><br>АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ САМООЦІНКИ СИСТЕМИ<br>УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У<br>ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ ДИТЯЧІЙ ЛІКАРНІ                                                                                                                                                | 78 | <b>Gorachuk V.</b><br>Self-Analysis of Quality Health Care in Cherni-<br>hiv Region Children's Hospital                                                                                                                                                                                           |
| <b>Городинська О. Ю., Самарченко Л. А., Рій Н. І.,<br/>Бобирьова Л. Є.</b><br>ПРИНЦИПИ ПРОФИЛАКТИКИ ЙОДОДЕФИЦИТНИХ<br>СТАНІВ НА ПОЛТАВЩИНІ                                                                                                                                                      | 83 | <b>Gorodinskaya O. Y., Samarchenko L. A.,<br/>Riy N. I., Bobyrova L. E.</b><br>Principles of Prevention of Iodine Deficiency<br>Disorders in the Poltava Region                                                                                                                                   |
| <b>Грузинський О. В.</b><br>ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІМЕРАЗНО<br>ЛАНЦЮГОВОЇ РЕАКЦІЇ З МЕТОЮ ВИЯВЛЕННЯ<br>ХЕЛІКОБАКТЕРНОЇ ІНФЕКЦІЇ ПРИ<br>ЗАХВОРЮВАННЯХ ЖОВЧОВИВІДНИХ ШЛЯХІВ                                                                                                                              | 90 | <b>Grusinskiy O.</b><br>Application of PCR to Detect <i>H. Pylori</i> Infec-<br>tion in Biliary Diseases                                                                                                                                                                                          |
| <b>Децик О. З., Митник З. М., Кошинець О. Б.</b><br>РОЛЬ І МОЖЛИВОСТІ ЛІКАРЯ ЗАГАЛЬНОЇ<br>ПРАКТИКИ/СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ В ЗАБЕЗПЕ-<br>ЧЕННІ РАНЬОГО ВИЯВЛЕННЯ ТА ДИСПАНСЕ-<br>РИЗАЦІЇ ХВОРИХ НА ПЕРВИННУ ГЛАУКОМУ                                                                                   | 94 | <b>Detsyk O. Z., Mytnyk Z. M., Koshchynets O. B.</b><br>Role and Capabilities of a General Practitio-<br>ner/Family Physician in Early Detection and<br>Follow-Up Monitoring Primary Glaucoma<br>Patients                                                                                         |



|                                                                                                                                                                                                                                                              |     |                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Довгань Р. С.</b><br>НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ<br>ФАРМАКОЛОГІЇ ХІМІОТЕРАПЕВТИЧНИХ<br>ЗАСОБІВ СТУДЕНТАМ СТОМАТОЛОГІЧНОГО<br>ФАКУЛЬТЕТУ                                                                                                          | 99  | <b>Dovgan R. S.</b><br>Scientific and Methodological Aspects of<br>Teaching Pharmacology Chemotherapeutic<br>Agents Students of Dental Faculties                                                                                         |
| <b>Жабо Т. М.</b><br>ЗНАЧЕННЯ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ<br>У ДИНАМІЦІ ПЕРВИННОЇ ІНВАЛІДНОСТІ<br>ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ                                                                                                                                            | 106 | <b>Zhabo T. M.</b><br>Significance of Rehabilitation Measures in<br>Dynamics of Primary Disablement in Poltava<br>Region                                                                                                                 |
| <b>Жабо Т. М.</b><br>ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК<br>МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ<br>В УКРАЇНІ ТА НА ПОЛТАВЩИНІ                                                                                                                                                       | 110 | <b>Zhabo T. M.</b><br>Historical Development of Medical and Social<br>Expertise in Ukraine and Poltava Region                                                                                                                            |
| <b>Ждан В. М., Голованова І. А., Хорош М. В.</b><br>АНАЛІЗ ЗАХВОРЮВАНOSTI НА ХВОРОБИ<br>СИСТЕМИ КРОВООБІГУ В ПОЛТАВСЬКІЙ<br>ОБЛАСТІ ЗА 2003-2012 РОКИ                                                                                                        | 114 | <b>Zhdan V. N., Golovanova I. A., Lysak V. P.,<br/>Khorosh M. V.</b><br>Analysis incidence of Diseases of the Car-<br>diovascular Diseases in Poltava Region for<br>2003-2012 year                                                       |
| <b>Ждан В. М., Штомпель В. Ю., Іваницький І. В.,<br/>Штомпель П. С.</b><br>АСПЕКТИ ПРЕВЕНТИВНОЇ МЕДИЦИНИ В<br>ДІЯЛЬНОСТІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ                                                                                                                    | 119 | <b>Zhdan V. M., Shtompel V. Yu.,<br/>Ivanitskyi I. V., Shtompel P. S.</b><br>Aspects of Preventive Medicine in the Work of<br>the Family Doctor                                                                                          |
| <b>Жеро С. В., Готько Є. С., Цигика Д. Й.,<br/>Ігнатко В. Я., Погорелова Н. Є.</b><br>ДИНАМІКА ЗАХВОРЮВАНOSTI МІСЬКОГО<br>НАСЕЛЕННЯ НА РАК МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ<br>ТА НЕОБХІДНІСТЬ ПОДАЛЬШОГО<br>ВПРОВАДЖЕННЯ СКРИНІНГОВИХ ПРОГРАМ В<br>ПРАКТИКУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я | 123 | <b>Zhero S. V., Hotko Y. S., Tsyhyka D. Y.,<br/>Ignatko V. Y., Pogorelova N. Y.</b><br>Dynamics of the Breast Cancer Incidence<br>Rate in the Urban Population and the Needs<br>of the Screening Programs in the Public<br>Health System |
| <b>Животовська Л. В.</b><br>ПРОФІЛАКТИКА РЕЦИДИВІВ ПРИ<br>АЛКОГОЛЬНІЙ ЗАЛЕЖНОСТІ НА ЕТАПІ<br>СТАНОВЛЕННЯ РЕМІСІЇ                                                                                                                                             | 127 | <b>Zhyvotovska L. V.</b><br>Prevention of Relapse in Alcohol Dependence<br>on the Stage of Remission                                                                                                                                     |
| <b>Залявська О. В., Горбатюк І. Б., Воевідка О. С.</b><br>ВИВЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ<br>НИРОК У ХВОРИХ НА РЕАКТИВНИЙ<br>РТРИТ ЗА КОМОРБІДНОСТІ<br>З ХРОНІЧНОЮ ХВОРОБОЮ НИРОК                                                                             | 131 | <b>Zaliavska O. V., Gorbatyuk I. B.,<br/>Voyevodka D. C.</b><br>The Study of Kidney Function in Patients with<br>a Comorbid Course of Reactive Arthritis And<br>Chronic Kidney Disease                                                   |
| <b>Іщейкін К. Є., Потяженко М. М., Люлька Н. О.,<br/>Соколюк Н. Л., Хайменова Г. С.</b><br>СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФІЛАКТИКИ<br>ТА ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ<br>БРОНХОЛЕГЕНЕВОЇ СИСТЕМИ ВІРУСНОЇ<br>ЕТІОЛОГІЇ                                                      | 135 | <b>Ishcheykin K. E., Potiazhenko M. M.,<br/>Liulka N. A., Sokoliuk N. L., Haymenova G. S.</b><br>A Modern Approach to the Prevention and<br>Treatment of Bronchopulmonary Diseases<br>Viral Etiology                                     |
| <b>Калиниченко І. О., Дяченко Ю. Л., Скиба О. О.</b><br>РОЗРОБКА СПОСОБУ ДІАГНОСТИКИ<br>СУГЛОБОВОЇ ГІПЕРМОБІЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ<br>4 – 6 РОКІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗРЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ<br>ПРАКТИКИ                                                                          | 139 | <b>Kalinichenko I. A., Dyachenko Y. L.,<br/>Skiba O. A.</b><br>The Development of Method of Joints Hyper-<br>mobility Diagnostics for Children 4 – 6 in the<br>Process of Physical Rehabilitation Practice                               |



|                                                                                                                                                                                                                          |     |                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Каневська Л. В., Трефаненко І. В., Руснак-Каушанська О. В., Ткач Є. П., Бедик Н. М.</b><br>ОСОБЛИВОСТІ КОМОРБІДНОГО ПЕРЕБІГУ<br>ІШЕМІЧНОЇ ХВОРОБИ СЕРЦЯ НА ТЛІ<br>КИСЛОТНО-ЗАЛЕЖНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ<br>ТРАВНОГО ТРАКТУ    | 144 | <b>Kanevska L. V., Trefanenko I. V., Rusnak-Kaushanska O. V., Tkach E. P., Bedyk N. M.</b><br>Features of Current Comorbid Coronary<br>Artery Disease Together with Acid-Dependent<br>Diseases Of The Digestive Tract       |
| <b>Карлова Е. А., Яворовський О. П., Шейман Б. С., Чайковський Ю. Б., Осадча О. І.</b><br>ОСОБЛИВОСТІ ІМУНОЛОГІЧНОЇ РЕАКТИВНОСТІ<br>У ПРАЦІВНИКІВ ЕКСПОНОВАНИХ СВИНЦЕМ                                                   | 148 | <b>Karlova O. O., Yavorovskiy O. P., Sheyman B. S., Tchaikovsky J. B., Osadcha O. I.</b><br>The Features of Immunological Reactivity in<br>Workers Exposed by Lead                                                          |
| <b>Клименко В. І., Смирнова І. В.</b><br>ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ РАБОТИ<br>СТОМАТОЛОГІЧЕСЬКОЇ СЛУЖБИ<br>(ПО ДАНИМ АНКЕТУВАННЯ ВРАЧЕЙ<br>СТОМАТОЛОГОВ-ТЕРАПЕВТОВ)                                                            | 153 | <b>Klimenko V. I., Smirnova I. V.</b><br>The Problems of Organization of the Dental<br>Service (according to the survey of dentists)                                                                                        |
| <b>Клименюк В. П.</b><br>АНАЛІЗ МОДИФІКАЦІЇ 6-РІЧНОЇ ВИЖИВАНOSTІ<br>ІНВАЛІДІВ ВНАСЛІДОК ГОСТРОГО ІНФАРКТУ<br>МІОКАРДА ТА ІНСУЛЬТУ ІНВАНІАНТНИМИ<br>ФАКТОРАМИ СПОСОБУ ЖИТТЯ ТА АНАМНЕЗУ<br>НА ОСНОВІ МОДЕЛІ КОКСА         | 157 | <b>Klimenyk V. P.</b><br>Study on Modulation of 6-Years Survival of<br>Disabled Due to Acute Myocardial infarction<br>and Stroke by the Invariant Life Style Factors<br>and Anamnesis by Cox Modelling                      |
| <b>Ковальцова М. В.</b><br>ЦИТОКИНИ, МАКРО- І МИКРОЕЛЕМЕНТИ ПРИ<br>НАРУШЕННІ МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНОГО<br>СТОСТАННЯ ПОДЖЕЛУДОЧНОЇ ЖЕЛЕЗИ<br>У БЕРЕМЕННИХ КРИС І ЇХ ПОТОМСТВА<br>ВСЛЕДСТВИЕ ГИПОКАЛОРИЙНОЇ ДІЕТИ               | 164 | <b>Kovaltsova M.</b><br>Cytokines, Major Mineral Elements<br>and Trace Elements under Violation<br>of Morphofunctional State of the Pancreas<br>of Pregnant Rats and their Offspring Resulting<br>from a Hypocaloric Diet   |
| <b>Колесник П. О., Колесник А. П., Цяпець Г. Б., Свереняк Г. М.</b><br>ОЦІНКА РОЛІ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ<br>НА МІНЕРАЛЬНУ ЩІЛЬНІСТЬ КІСТКОВОЇ<br>ТКАНИНИ У ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ ЗА ДАНИМИ<br>УЛЬТРАЗВУКОВОЇ ДЕНСИТОМЕТРІЇ | 169 | <b>Kolesnyk P., Kolesnyk A., Tsyapets G., Sverenyak G.</b><br>Evaluation of the Role of Factors Affecting<br>Bone Mineral Density in Children and Adolescents<br>in Accordance with the Obtained<br>Ultrasound Densitometry |
| <b>Кондратюк Н. Ю.</b><br>ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ЦІЛЬОВОГО<br>СКРИНІНГУ В ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ                                                                                                                   | 173 | <b>Kondratyuk N. Yu.</b><br>Main Principles of Carrying out of Target<br>Screening in Family Doctor Practice                                                                                                                |
| <b>Коробко І. С., Бабкіна О. П., Калашніков Д. А.</b><br>АНАЛІЗ ЛЕТАЛЬНИХ УШКОДЖЕНЬ У ВИПАДКАХ<br>СМЕРТІ ВІД МЕХАНІЧНОЇ ТРАВМИ У М.<br>ДОНЕЦЬК ЗА 2011-2013 Р. Р.                                                        | 177 | <b>Korobko I. S., Babkina E. P., Kalashnikov D. A.</b><br>Analysis of Fatal Injuries in Cases of Death<br>from Mechanical Injury in Donetsk for<br>2011-2013                                                                |
| <b>Кузенков Р. В., Ковальова О. М., Гончарова Ю. О.</b><br>ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ІНФЕКЦІЙНОГО<br>КОНТРОЛЮ У ВІДДІЛЕННЯХ ІНТЕНСИВНОЇ<br>ТЕРАПІЇ ЗІ ЗАСТОСУВАННЯМ КЛІНІЧНИХ<br>ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА МОНІТОРИНГОВИХ<br>СИСТЕМ     | 180 | <b>Kuzenkov R., Kovalova O., Goncharova U.</b><br>Organization of Infection Control System<br>at the Intensive Care Department with the<br>Implementation of Clinical Information And<br>Monitoring Systems                 |
| <b>Кулаєць Н. М.</b><br>ПЕРВИННА ПРОФІЛАКТИКА СЕРЦЕВОЇ<br>НЕДОСТАТНОСТІ – ОДИН ІЗ ПРІОРИТЕТІВ<br>СУЧАСНОЇ КАРДІОЛОГІЇ                                                                                                    | 185 | <b>Kulayets N. M.</b><br>Primary Prevention of Heart Failure – a Priority<br>Area of Modern Cardiology                                                                                                                      |



|                                                                                                                                                                                                                              |     |                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Лавренко А. В., Расин М. С., Борzych О. А., Дегтярь Н. И., Герасименко Н. Д.</b><br>ФИЗИЧЕСКАЯ АКТИВНОСТЬ КАК ФАКТОР ПРОТИВОДЕЙСТВУЮЩИЙ СИСТЕМНОМУ ВОСПАЛЕНИЮ НИЗКОЙ ИНТЕНСИВНОСТИ                                        | 190 | <b>Lavrenko A. V., Rasin M. S., Borzich O. A., Degtjar N. I., Gerasimenko N. D.</b><br>Physical Activity as Factor Against Systemic Low Grade Inflammation                                                                                        |
| <b>Латіна Г. О., Заїкіна Г. Л., Завадська М. М.</b><br>ПРОБЛЕМА ТЮТЮНОПАЛІННЯ СЕРЕД СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ                                                                                                                       | 193 | <b>Latina A. A., Zaikina A. L., Zavadskaya M. N.</b><br>Problem of Smoking among Modern Teenagers                                                                                                                                                 |
| <b>Лашкул З. В.</b><br>ВИВЧЕННЯ ЗНАНЬ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ЗАХВОРЮВАНOSTІ І СМЕРТНОСТІ ВІД АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ У КЕРІВНИКІВ ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ПЕРВИННОЇ ЛАНКИ                                                             | 197 | <b>Lashkul Z. V.</b><br>Study of Knowledge of Risk Factors Morbidity and Mortality from Arterial Hypertension in Leaders Primary Care Medical Institutions                                                                                        |
| <b>Лехан В. М., Гінзбург В. Г., Крячкова Л. В., Борвінко Е. В.</b><br>МОДЕРНІЗАЦІЇ ВТОРИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я                                                            | 201 | <b>Lekhan V. M., Ginsburg V. G., Kryachkova L. V., Borvinko E. V.</b><br>Modernization Secondary Health Care-Way to Increase the Efficiency of Health System                                                                                      |
| <b>Лехан В. М., Забара О. Ю., Тарасенко О. М.</b><br>ТРАВМИ КІНЦІВОК В УКРАЇНІ, ЯК МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА                                                                                                                 | 206 | <b>Lehan V., Zabara O., Tarasenko O.</b><br>Injured Limbs in Ukraine, as a Health and Social Problem                                                                                                                                              |
| <b>Любарець С. Ф.</b><br>ПРОФІЛАКТИКА УСКЛАДНЕНЬ ВАД ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБІВ У ДІТЕЙ                                                                                                                                            | 209 | <b>Liubarets S. F.</b><br>Prevention of Hard Dental Tissues Defects Complications in Children                                                                                                                                                     |
| <b>Ляхова Н. О., Білоус А. М., Нестеренко О. М.</b><br>МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ ОРТОДОНТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯЧОМУ НАСЕЛЕННЮ УКРАЇНИ В ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я | 213 | <b>Lyakhova N., Bilous A., Nesterenko O.</b><br>Medical-Social and Organizational-Legal Questions of Organization of Grant of Orthodontic Help to Child's Population of Ukraine are in the Period of Reformation of Industry of Health Protection |
| <b>Мельничук Ю. М.</b><br>ТРОМБОЦИТАРНИЙ ФАКТОР РОСТУ, ЯК ДІАГНОСТИЧНО ВАЖЛИВИЙ МАРКЕР ФІЗІОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В ОРГАНІЗМІ ЛЮДИНИ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)                                                                          | 217 | <b>Melnychuk Yu. N.</b><br>Platelet-Derived Growth Factor as an Important Diagnostic Marker of Physiological Processes in the Human Body (a literature review)                                                                                    |
| <b>Мироненко С. Г.</b><br>ЕКОЛОГІЯ МІСТА ПОЛТАВИ: ЯКІСТЬ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ                                                                                                                                                | 222 | <b>Myronenko S. G.</b><br>Ecology in Poltava: Quality of Ambient Air                                                                                                                                                                              |
| <b>Миронюк І. С.</b><br>ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ НАДАННЯ ПОСЛУГ КОНСУЛЬТУВАННЯ І ТЕСТУВАННЯ НА ВІЛ ТРУДОВИМ МІГРАНТАМ ТА ЇХ НАЙБЛИЖЧОМУ ОТОЧЕННЮ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ                                           | 225 | <b>Myronyuk I. S.</b><br>Functional Organization Model of Providing HIV Counseling and Testing Services to Labor Migrants and to their Immediate Surrounding in Transcarpathia Region                                                             |
| <b>Михалюк Є. Л., Малахова С. М.</b><br>ПІДХОДИ ДО ПРОФІЛАКТИКИ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ПОДІЙ В РАМКАХ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ                                                                       | 230 | <b>Mikhalyuk E. L., Malakhova S. N.</b><br>Approaches to Prevention of Cardiovascular Events in the Educational Process of Students at Medical University                                                                                         |



|                                                                                                                                                                                                                                              |     |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Мокія-Сербіна С. О., Чечель В. В., Василенко Н. В.</b><br>КЛІНІКО – ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАЛІЗОДЕФИЦИТНИХ СТАНІВ У ДІТЕЙ ШЕСТИРІЧНОГО ВІКУ, ЩО ГОТУЮТЬСЯ ДО СИСТЕМАТИЧНОГО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ                                             | 233 | <b>Mokiy-Serbina S. A., Chechel V. V., Vasilenko N. V.</b><br>Clinical-Psychological Aspects of Iron Deficiency in Six Years – Old Children, who are Preparing for the Systematic Training in School                                                                        |
| <b>Морозов В. Н., Лузин В. И.</b><br>ОРГАНОМЕТРИЧЕСКИЕ ПАРАМЕТРЫ НАДПОЧЕЧНЫХ ЖЕЛЕЗ КРЫС В ПЕРИОД РЕАДАПТАЦИИ ПОСЛЕ 60-ТИ ДНЕВНОГО ВВЕДЕНИЯ ТАРТРАЗИНА И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕКСИДОЛА                                                              | 238 | <b>Morozov V. N., Luzin V. I.</b><br>Organometric Parameters of Rat'S Adrenal Glands in Readaptation Period after 60-Day Administration of Tartrazine and Application of Mexidol                                                                                            |
| <b>Нагірний Я. П., Михайличенко Б. В., Дунаєв О. В., Гончарук-Хомин М. Ю.</b><br>АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕНТАЛЬНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ В УКРАЇНІ                                                                                                       | 242 | <b>Nahirniy Ya., Mikhaylichenko B., Dunayev O., Goncharuk-Khomyn M.</b><br>Actual Problems of Dental Identification in Ukraine                                                                                                                                              |
| <b>Науменко Л. Ю., Борисова І. С., Березовський В. М., Чемирисов В. В.</b><br>ОПТИМІЗАЦІЯ СПІВПРАЦІ МСЕК ТА ЛІКАРІВ ПЕРВИННОЇ ЛАНКИ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА ОСНОВІ УЧАСНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ГРУП ІНВАЛІДНОСТІ | 248 | <b>Naumenko L. Yu., Borysova I. S., Berезovsky V. M., Chemerysov V. V.</b><br>Optimization of Cooperation between Experts in Medical and Social Expertise and Primary Care Physicians on the Basis of Modern Regulatory Approaches to the Determination of Disability Group |
| <b>Насонов П. І., Ройко Н. В., Філенко Б. М., Проскурня С. А., Новосельцева Т. В.</b><br>СИНДРОМ ЛАЙЄЛЛА: ВИПАДОК ІЗ ПРАКТИКИ                                                                                                                | 252 | <b>Nasonov P. I., Roiko N. V., Filenko B. N., Proskurnya S. A., Novoseftseva T. V.</b><br>Lyell's Syndrome: a Case from Practical Experience                                                                                                                                |
| <b>Неханевич О. Б., Смирнова Е. Л.</b><br>ПРИМЕНЕНИЕ ПРЕПАРАТА АРТИФЛЕКС У ПАЦИЕНТОВ С ОСТЕОХОНДРОЗОМ ПОЗВОНОЧНИКА. РЕЗУЛЬТАТЫ СРАВНИТЕЛЬНОГО ИССЛЕДОВАНИЯ                                                                                   | 256 | <b>Nekhanevich O. B., Smirnova E. L.</b><br>Application of the Preparation Artiflex in Patients with Spine Osteochondrosis. Results of the Comparative Trial                                                                                                                |
| <b>Огнев В. А., Кириченко М. П., Зинчук А. Н.</b><br>КОНЦЕПЦИЯ КАЧЕСТВА ЖИЗНИ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ РЕАБИЛИТАЦИОННЫХ МЕРОПРИЯТИЙ ДЛЯ ЛИЦ С ОГРАНИЧЕННЫМИ ВОЗМОЖНОСТЯМИ                                                                             | 262 | <b>Ogniev V. A., Kirichenko M. P., Zinchuk A. M.</b><br>The Concept of Quality of Life and the Effectiveness of Rehabilitation for Persons with Disabilities                                                                                                                |
| <b>Островська С. С., Гарець В. І., Шаторна В. Ф.</b><br>ВПЛИВ СВИНЦЮ НА КРОВОТВОРНУ ФУНКЦІЮ КІСТКОВОГО МОЗКУ (ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ)                                                                                                  | 266 | <b>Ostrovska S. S., Garets V. I., Shatorna V. F.</b><br>Impact of Plumbum on Blood-Forming Function of Bone Marrow (experimental research)                                                                                                                                  |
| <b>Песоцкая Л. А.</b><br>КИРЛИАН-ДИАГНОСТИКА, КАК МЕТОД ПРОФИЛАКТИЧЕСКОЙ МЕДИЦИНЫ                                                                                                                                                            | 272 | <b>L. Pesotskaya</b><br>Kirlian Tests as a Method Preventive Medicine                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Пісоцька Л. А., Лелека О. В., Науменко О. Ю., Ковальчук Л. В., Баранова Н. О.</b><br>КИРЛІАН-ДІАГНОСТИКА В ПРАКТИЧНІЙ ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я                                                                                                    | 276 | <b>Pesotskaya L., Leleka O., Kovalchuk L., Naumenko O., Baranova A.</b><br>Kirlian Diagnostics in Practical Public Health                                                                                                                                                   |
| <b>Проняев Д. В.</b><br>АНАТОМИЯ МАТКИ ПЛОДІВ 7- 10 МІСЯЦІВ                                                                                                                                                                                  | 280 | <b>Proniaev D. V.</b><br>Uterine Anatomy of 7- 10-Month Fetuses                                                                                                                                                                                                             |



|                                                                                                                                                                                                        |     |                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Похилько В. І., Ковальова О. М., Цвіренко С. М., Чернявська Ю. І., Бугай Д. О.</b><br>ВПЛИВ ДОКАЗОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДОГЛЯДУ ЗА ЦЕНТРАЛЬНИМИ КАТЕТЕРАМИ НА ЧАСТОТУ НЕСПРИЯТЛИВИХ МЕДИЧНИХ ПОДІЙ У ДІТЕЙ | 284 | <b>Pokhylo V. I., Kovalova O. M., Tsvirenko S. M., Chernyavskaya U. I., Buhay D. A.</b><br>Effect of Evidence-Based Care Technologies for Central Catheters at Frequency of Adverse Medical Events in Children |
| <b>Пронина Е. Н., Шевченко В. В., Данильченко С. И.</b><br>ЦЕЛИ, ЭТАПЫ И ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ РЕФОРМИРОВАНИЯ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УКРАИНЫ                                                                     | 289 | <b>Pronina Ye. N., Danilchenko S. I., Shevchenko V. V.</b><br>Objectives, Phases and Controversies of Health Care System Reforming in Ukraine                                                                  |
| <b>Регеда М. С., Колішецька М. А., Ковалишин О. А.</b><br>ВПЛИВ ПРЕПАРАТУ ТІОТРИАЗОЛІНУ НА ЗРУШЕННЯ ЦИТОКІНОВОГО СТАТУСУ В СИРОВАТЦІ КРОВІ ЗА УМОВ ФОРМУВАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ     | 293 | <b>Regeda M. S., Kolishetska M. A., Kovalyshyn O. A.</b><br>The Influence of Thiotriazoline on the Cytokine Status Disturbances in the Blood Serum under the Condition of Experimental Bronchial Asthma        |
| <b>Ружин Г. П., Вакулєнко Е. Н., Стоян Е. Ю.</b><br>ХРОНОБИОЛОГИЯ И ХРОНОМЕДИЦИНА С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ СТОМАТОЛОГИИ (ИСТОРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ)                                                     | 296 | <b>Ruzin G. P., Vakulenko E. N., Stoyan E. Y.</b><br>Chronobiology and Chronomedicine from the Viewpoint of Dentistry (the historical aspects of occurrence)                                                   |
| <b>Ряднова В. В., Безкоровайна І. М., Воскресенська Л. К.</b><br>ОХОРОНА ЗОРУ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ                                                                                    | 300 | <b>Ryadnova V. V., Bezkorovayna I. N., Voskresenskaya L. K.</b><br>Protection of View in the Children of School and Preschool Age                                                                              |
| <b>Савченко Л. Г., Лавренко А. В., Герасименко Н. Д., Расін М. С., Кайдашев І. П.</b><br>ЗНАЧЕННЯ МЕТФОРМІНУ ТА РАМІПРИЛУ У ВТОРИННІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ ІШЕМІЧНОЇ ХВОРОБИ СЕРЦЯ І ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ 2 ТИПУ  | 304 | <b>Savchenko L. G., Lavrenko A. V., Gerasimenko N. D., Rasin M. S., Kaydashev I. P.</b><br>Significans of Metformin and Ramipril in Secondary Prevention of Coronary Heart Disease and Type 2 Diabetes         |
| <b>Савчук О. В.</b><br>СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ                                                                      | 308 | <b>Savchuk O. V.</b><br>Sociological Study as a Component Framework for the Optimization of Dentistry                                                                                                          |
| <b>Самохвалов В. Г., Булынина О. Д., Васильева О. В.</b><br>ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЛИЦ МОЛОДОГО ВОЗРАСТА С РАЗНЫМ ТИПОМ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ АСИММЕТРИИ                                            | 313 | <b>Samohvalov V. G., Bulynina O. D., Vasylieva O. V.</b><br>Psychophysiological Characteristics of Young Adults with Various Types of Functional Asymmetry                                                     |
| <b>Самохвалов В. Г., Исаева И. Н.</b><br>ВАРИАБЕЛЬНОСТЬ СЕРДЕЧНОГО РИТМА У ЛИЦ С ПЕРВИЧНОЙ АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПОТОНИЕЙ                                                                                     | 317 | <b>Samokhvalov V. G., Isaeva I. N.</b><br>Heart Rate Variability in Young People with Primary Arterial Hypotension                                                                                             |
| <b>Скалецький Ю. М., Савицький В. Л., Печиборщ В. П., Насвіт О. І., Гуценко І. В.</b><br>ПРОБЛЕМИ ЙОДНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ В УКРАЇНІ НА ВИПАДОК РАДІАЦІЙНОЇ АВАРІЇ НА АТОМНОЇ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ                | 321 | <b>Skaletskyy Yu. N., Sawickiy V. L., Pechyborsch V. P., Nasvyt O. I., Gutsenko</b><br>Problems of Iodine Prophylaxis in Ukraine in Case of Radiation Accident at Nuclear Power Plant                          |
| <b>Смаглюк Л. В., Куліш Н. В., Сидоренко А. Ю.</b><br>ДИСПАНСЕРІЗАЦІЯ ДІТЯЧОГО НАСЕЛЕННЯ – ГОЛОВНА СКЛАДОВА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ОРТОДОНТІЇ                                                                  | 326 | <b>Smaglyuk L. V., Kulish N. V., Sidorenko A. Yu.</b><br>Prophylactic Medical Examination of the Child Population is the Main Component of Preventive Orthodontics                                             |



|                                                                                                                                                                                                      |     |                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Степаненко А. В., Бліхар В. Є.</b><br>ІНТЕГРАЦІЯ ФОРМУЛЯРНОЇ СИСТЕМИ<br>ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ У СИСТЕМУ СТАНДАРТІВ<br>У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я                                                       | 330 | <b>Stepanenko A. V., Blikhar V. Ye.</b><br>The Integration Process of the Formulary<br>System of Medicines in System of Standards<br>in Health Care                                            |
| <b>Страшко Е. Ю., Самарченко Л. А.</b><br>ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИППОТЕРАПИИ В РЕАБИЛИ-<br>ТАЦИОННО-ПРОФИЛАКТИЧЕСКОМ ЛЕЧЕНИИ<br>ДЕТСКОГО ЦЕРЕБРАЛЬНОГО ПАРАЛИЧА                                               | 334 | <b>Strashko E. Y., Samarchenko L. A.</b><br>Using the Hippotherapy in Rehabilitation and<br>Preventive Treatment of Cerebral Palsy                                                             |
| <b>Таралло В. Л.</b><br>СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЗДОРОВ'Я<br>БУКОВИНЦІВ ДО 2020 РОКУ                                                                                                           | 338 | <b>Tarallo V. L.</b><br>Strategic Guidelines for Bukovinian People<br>Health Development up to 2020                                                                                            |
| <b>Таралло В. Л., Вацик М. З.</b><br>СИСТЕМНІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ:<br>ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ                                                                                                            | 341 | <b>Tarallo V. L., Vatsyk M. Z.</b><br>Systemic Aspects of Prophylaxis: a Theoreti-<br>cal Analysis                                                                                             |
| <b>Тарасенко О. М., Мирончук Л. В.</b><br>АНАЛІЗ ПОМИЛОК ПРИ ВИКОНАННІ<br>ОПЕРАТИВНИХ ВТРУЧАЇ У ПАЦІЄНТІВ<br>З УСКЛАДНЕНОЮ ХРЕБЕТНО-<br>СПИННОМОЗКОВОЮ ТРАВМОЮ                                       | 344 | <b>Tarasenko O., Myronchuk L.</b><br>Analysis of Failures of Performing Surgery in<br>Patients with Complicated Spinal Trauma                                                                  |
| <b>Ткаченко П. І., Кузняк Н. Б., Митченко М. П.</b><br>ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПЛЕКСНОЇ<br>СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ НА<br>ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ ТИПУ 2                                                      | 347 | <b>Tkachenko P. I., Kuzniak N. B.,<br/>Mytchenok M. P.</b><br>Efficiency of Complex Dental Help for Patients<br>with Diabetes Type 2                                                           |
| <b>Трибрат Т. А., Шуть С. В., Іщенко Л. В.</b><br>ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФІЛАКТИКИ ХРОНІЧ-<br>НИХ ЗАХВОРЮВАНЬ КРОВООБІГУ В УКРАЇНІ                                                                    | 353 | <b>Trybrat T. A., Shut S. V., Ischenko L. V.</b><br>The Experience of Prevention of Chronic Dis-<br>eases of Blood Circulation in Ukraine                                                      |
| <b>Фастовець О. О., Глазков О. О.</b><br>ЩОДО ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОЇ ОЦІНКИ В<br>ОРТОПЕДИЧНІЙ СТОМАТОЛОГІЇ                                                                                              | 358 | <b>Fastovets' O. O., Glazkov O. O.</b><br>On the Problem of Expert Assessment in<br>Prosthetic Dentistry                                                                                       |
| <b>Федота А. М., Рощенюк Л. В., Мовчан Н. В.,<br/>Рыжко П. П., Воронцов В. М.</b><br>МОНОГЕННЫЕ ДЕРМАТОЗЫ В ОЦЕНКЕ<br>ФАКТОРОВ ПОПУЛЯЦИОННОЙ ДИНАМИКИ                                                | 362 | <b>Fedota A. M., Roshchenyuk L. V., Movchan N. V.,<br/>Ryzhko P. P., Vorontsov V. M.</b><br>Monogenic Dermatoses in the Assessment of<br>Factors of Population Dynamics                        |
| <b>Харченко О. В.</b><br>ДІАГНОСТИКА ДИСПЛАСТИЧНИХ ЗМІН<br>ЕПІТЕЛІЮ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ШЛУНКА<br>ЗА ДОПОМОГОЮ ГІСТОЛОГІЧНОГО ТА<br>ІМУНОГІСТОХІМІЧНОГО МЕТОДІВ У ХВОРИХ НА<br>ХРОНІЧНУ ВИРАЗКУ ШЛУНКА | 366 | <b>Kharchenko A. V.</b><br>Diagnostics of Dysplastic Changes in Gastric<br>Mucosa Epithelium Made by Histological and<br>Immunohistochemical Methods in Patients<br>with Chronic Gastric Ulcer |
| <b>Циганенко І. В.</b><br>ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОРОВОГО<br>СПОСОбУ ЖИТТЯ СТУДЕНТА – МАЙБУТНЬОГО<br>ЛІКАРЯ                                                                                           | 371 | <b>Tsyganenko I. V.</b><br>Shaping a healthy lifestyle motivation of stu-<br>dent- future doctors                                                                                              |
| <b>Черешнюк Г. С., Пилипчук В. Л.,<br/>Крекотень О. М., Тарасюк М. Б., Грабович Л. О.</b><br>ДОСВІД РЕФОРМ В ПІЛОТНИХ РЕГІОНАХ МАЄ<br>СТАТИ КОМПАСОМ ДЕРЖАВНИХ РІШЕНЬ                                | 375 | <b>Chereshnyuk G. S., Pylypchuk V. L.,<br/>Krekoten O. M., Tarasyuk M. B., Grabovych L. O.</b><br>Reform Experience in the Pilot Regions<br>Should Become a Compass for State<br>Decisions     |

Чоп'як Е.  
АНАЛІЗ  
СЕРЕДНЬОГО  
ЮНА

Шевченко  
ФІНАНСИ  
ПОТРІБНОСТІ  
МЕРЕЖІ  
СІМЕЛ

Яремич  
ПОВЕДІНКА  
КОНКРЕТНО  
МОДЕЛІ  
НА ПЕРШОМУ  
ВІДПОВІДІ

Яценко  
СТРАХ  
КРОВІ

Трибрат  
Н. Б. Кузняк  
М. П. Митченко  
Л. В. Іщенко  
С. В. Шуть  
О. О. Фастовець  
О. О. Глазков  
Л. В. Рощенюк  
Н. В. Мовчан  
П. П. Рыжко  
В. М. Воронцов

Трибрат  
Н. Б. Кузняк  
М. П. Митченко  
Л. В. Іщенко  
С. В. Шуть  
О. О. Фастовець  
О. О. Глазков  
Л. В. Рощенюк  
Н. В. Мовчан  
П. П. Рыжко  
В. М. Воронцов

Трибрат  
Н. Б. Кузняк  
М. П. Митченко  
Л. В. Іщенко  
С. В. Шуть  
О. О. Фастовець  
О. О. Глазков  
Л. В. Рощенюк  
Н. В. Мовчан  
П. П. Рыжко  
В. М. Воронцов

Трибрат  
Н. Б. Кузняк  
М. П. Митченко  
Л. В. Іщенко  
С. В. Шуть  
О. О. Фастовець  
О. О. Глазков  
Л. В. Рощенюк  
Н. В. Мовчан  
П. П. Рыжко  
В. М. Воронцов

Трибрат  
Н. Б. Кузняк  
М. П. Митченко  
Л. В. Іщенко  
С. В. Шуть  
О. О. Фастовець  
О. О. Глазков  
Л. В. Рощенюк  
Н. В. Мовчан  
П. П. Рыжко  
В. М. Воронцов

Трибрат  
Н. Б. Кузняк  
М. П. Митченко  
Л. В. Іщенко  
С. В. Шуть  
О. О. Фастовець  
О. О. Глазков  
Л. В. Рощенюк  
Н. В. Мовчан  
П. П. Рыжко  
В. М. Воронцов

Трибрат  
Н. Б. Кузняк  
М. П. Митченко  
Л. В. Іщенко  
С. В. Шуть  
О. О. Фастовець  
О. О. Глазков  
Л. В. Рощенюк  
Н. В. Мовчан  
П. П. Рыжко  
В. М. Воронцов

Трибрат  
Н. Б. Кузняк  
М. П. Митченко  
Л. В. Іщенко  
С. В. Шуть  
О. О. Фастовець  
О. О. Глазков  
Л. В. Рощенюк  
Н. В. Мовчан  
П. П. Рыжко  
В. М. Воронцов

Трибрат  
Н. Б. Кузняк  
М. П. Митченко  
Л. В. Іщенко  
С. В. Шуть  
О. О. Фастовець  
О. О. Глазков  
Л. В. Рощенюк  
Н. В. Мовчан  
П. П. Рыжко  
В. М. Воронцов

Трибрат  
Н. Б. Кузняк  
М. П. Митченко  
Л. В. Іщенко  
С. В. Шуть  
О. О. Фастовець  
О. О. Глазков  
Л. В. Рощенюк  
Н. В. Мовчан  
П. П. Рыжко  
В. М. Воронцов



|                                                                                                                                                                                                                              |     |                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Чоп'як В. В., Зубченко С. О., Пасічний І. П.</b><br>АНАЛІЗ ПОШИРЕНOSTІ ГІПЕР-ІГЕ-СИНДРОМУ<br>СЕРЕД ПРАКТИЧНО ЗДОРОВИХ ОСІБ<br>ЮНАЦЬКОГО ВІКУ                                                                              | 380 | <b>Chopyak V. V., Zubchenko S. O.,<br/>Pasichnyuk I. P.</b><br>Analysis of Hyper-Ige-Syndrome Prevalence among Practically Healthy Adolescent Individuals                                                  |
| <b>Шевченко М. В.</b><br>ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ<br>ПОТРЕБИ У РЕСУРСАХ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ<br>МЕРЕЖІ АМБУЛАТОРІЙ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ-<br>СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ                                                    | 387 | <b>Shevchenko M. V.</b><br>Financial and Economic Substantiation of<br>Resources Requirement for Formation Network Ambulatories of General Practice/Family Medicine in Ukraine                             |
| <b>Яремина І. В., Кізлова Н. М., Баліцька О. П.</b><br>ПОВЕДІНКА ЛІКАРЯ СТАЦІОНАРУ В УМОВАХ<br>КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА: ТЕОРЕТИЧНА<br>МОДЕЛЬ ТА ЇЇ ЕМПІРИЧНА ВЕРИФІКАЦІЯ<br>НА ПРИКЛАДІ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЧНОГО<br>ВІДДІЛЕННЯ | 391 | <b>Yaremena I. V., Kizlova N. M., Balicka O. P.</b><br>Physician Behavior in Hospital in Competitive Environment: Theoretical Model and Empirical Verification with Gastroenterological Department Example |
| <b>Ященко Ю. Б., Ященко Л. В., Заболотна І. Е.</b><br>СТРАТЕГІЯ ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ СИСТЕМИ<br>КРОВООБІГУ У ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ                                                                                               | 401 | <b>Yashchenko Yu. B., Yashchenko L. V.,<br/>Zabolotnaya I. E.</b><br>Prevention Strategy of Cardiovascular Diseases at Children and Adolescents                                                            |



Жеро С. В., Готько Є. С., Цигика Д. Й., Ігнатко В. Я., Погорелова Н. Є.

## ДИНАМІКА ЗАХВОРЮВАНOSTІ МІСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ НА РАК МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ПОДАЛЬШОГО ВПРОВАДЖЕННЯ СКРИНІНГОВИХ ПРОГРАМ В ПРАКТИКУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Інститут післядипломної освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

(м. Ужгород)

Дана робота є фрагментом НДР «Профілактика і рання діагностика рецидивів і генералізацій раку грудної залози після комплексного лікування. Стратегія моніторингу і терапії при ад'ювантному лікуванні раку грудної залози», № держ. реєстрації 0109U000878.

**Вступ.** За даними дескриптивної епідеміології, рак молочної залози (РМЗ) в Україні посідає перше місце в структурі захворюваності жіночого населення на злоякісні новоутворення (ЗН) та смертності від них із часткою 19,6 та 20,2% відповідно за підсумками 2011 р. [2]. Чітко простежується тенденція до зростання захворюваності на РМЗ по географічному вектору, спрямованому із Заходу на Схід та з Півночі на Південь. Разом із тим, мають місце також певні відмінності в захворюваності на РМЗ в межах окремої адміністративно-територіальної одиниці (області), однією з яких є різниця в показниках захворюваності міського та сільського населення. З іншої сторони, можна простежити однонаправлені тренди захворюваності на РМЗ серед міського населення обласних центрів географічно віддалених регіонів України. Провідне місце РМЗ в структурі онкологічної захворюваності та смертності жіночого населення України перетворили його із суто медичної у складну медико-соціальну проблему. Лише своєчасна діагностика РМЗ у I – II стадії може забезпечити сприятливий прогноз. Світова практика довела доцільність впровадження скринінгових програм по виявленню РМЗ серед групи ризику, яка окреслюється, перш за все, по віковим критеріям [6]. Провідним діагностичним методом в цих програмах є рентгенівська мамографія [3,5].

**Метою** даного дослідження став порівняльний аналіз захворюваності на РМЗ жіночого населення в обласних центрах Придніпровсько-Донецького інтенсивного промислового регіону (м. Дніпропетровськ) та Закарпатського регіону (м. Ужгород), який за природно-кліматичними умовами належить до рекреаційної зони, а також оцінити вплив впровадження скринінгових програм на показники дорічної летальності хворих на РМЗ.

**Об'єкт і методи дослідження.** Використані дані державної статистичної звітності за формами Ф-7 та Ф-35, одержані при обробці первинної медичної документації (№ 090/о, № 027-1/о та № 30-6/о) програмними засобами регіональних гілок Національного канцер-реєстру України [1]. Розглянуті грубі інтенсивні показники захворюваності на РМЗ та смертності від 0 до 1-го року у обласних центрах у порівнянні із узагальненими показниками відповідних областей за аналогічні роки. Ефективність впровадження мамографічного скринінгу не оцінювалася за показником «виявлено на профілактичних оглядах» через його суб'єктивність та певну маніпулятивність.

**Результати досліджень та їх обговорення.** Онкоепідемічна обстановка щодо РМЗ у вказаних обласних центрах є стабільно несприятливою у порівнянні із обласними показниками протягом тривалого періоду часу. Це стосується, перш за все, показника захворюваності жіночого населення вказаних міст на РМЗ, який на 35-45% перевищував відповідний обласний показник того-ж року. Як приклад, наводимо динаміку даного показника по Закарпатській області та м. Ужгороду. Середньорічний



Рис. Захворюваність на РМЗ в Закарпатській обл. та у м. Ужгороді за 2009 – 2013 рр. (на 100 тис. жіночого населення).



рівень захворюваності на РМЗ в обласному центрі у період 2009 – 2013 рр. становив 76,3 випадки на 100 тис., в той же час загальнообласний показник був на 43,1% нижчим і дорівнював 43,4 на 100 тис. жіночого населення. В 2012 р. зафіксоване «пікове» значення у м. Ужгороді – 94,2 випадки РМЗ на 100 тис. жіночого населення, яке наближене до аналогічного показника у країнах Центральної та Західної Європи (рис.).

Симетричні тенденції виявлені у Дніпропетровській області та обласному центрі – м. Дніпропетровську за період 2003 – 2007 рр. Середньорічна захворюваність на РМЗ в обласному центрі становила 85,0 на 100 тис. при нижчому на 18,2% обласному показнику – 69,6 на 100 тис. жіночого населення. «Пікові» значення рівня захворюваності на РМЗ у м. Дніпропетровську перевищували 90 – 91 випадок на 100 тис. жіночого населення у 2004 – 2005 рр. Таким чином, підвищений рівень захворюваності жіночого населення на РМЗ в обласних центрах, віддалених географічно на 1300 км, не залежить від рівня техногенного навантаження на оточуюче середовище.

На наш погляд, тенденції до підвищення рівня захворюваності на РМЗ серед жіночого населення міст, особливо, мегаполісів, полягає у сумарній значній кількості несприятливих факторів, пов'язаних із змінами гендерної поведінки в процесі урбанізації. До таких відносяться відтермінування першої вагітності та пологів на більш старший вік, обмеження кількості пологів, штучні переривання вагітності, нераціональна контрацепція, відмова від грудного вигодовування немовлят. Вищезгадані фактори ризику розвитку РМЗ, серед інших, були згадані в оглядах останніх років [2].

Високий рівень захворюваності на РМЗ та його провідне місце в структурі захворюваності населення України на ЗН спонукав до розробки і впровадження у практику системи охорони здоров'я скринінгових програм. Основним методом скринінгу РМЗ, за стандартами таких провідних онкологічних фондів, як ASCO та ESMO, є рентгенівська маммографія, дискутується лише питання періодичності проведення дослідження [4]. Необхідність широкого впровадження даної діагностичної технології зафіксована у таких нормативних документах, як

Державна програма «Репродуктивне здоров'я нації» на період до 2015 року, затверджена Постановою КМ України від 27. 05. 2006 № 1849 та «Загальнодержавна програми боротьби з онкологічними захворюваннями на період до 2016 року», затверджена Постановою ВР України 23. 12. 2009, № 1794-VI, та відомчих документах МОЗ, зокрема, у наказі МОЗ України № 676 від 31. 12. 2004 р. «Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги». Зрозуміло, що наявна матеріально-технічна база (парк маммографічної апаратури, забезпечення витратними матеріалами, кадрове забезпечення) – не відповідають вимогам по організації масового маммографічного скринінгу (максимальне охоплення жіночого контингенту у віці 40 років і старших). Існують складнощі із мотивуванням жінок до участі у програмах скринінгу, особливо, т. зв. «неорганізованого населення». Незважаючи на це, реалізація програми по ранньому виявленню РМЗ із застосуванням маммографічного скринінгу у м. Дніпропетровську, розпочата з 2003 р., і скерована на декретовані групи населення та на «організовані» жіночі колективи, продемонструвала позитивні результати. За короткий період з 2003 по 2007 рр. показник смертності хворих на РМЗ від 0 до 1-го року з дати встановлення діагнозу, який найбільш об'єктивно відбиває своєчасність діагностики ЗН, знизився з 12,7 до 6,8% і був у подальшому стабілізований у межах 7 – 8%.

#### Висновки.

1. Зареєстроване стійке перевищення рівня захворюваності жіночого населення на РМЗ в обласних центрах над середньообласними показниками у географічно віддалених регіонах України.

2. Найбільш вірогідним чинником підвищення рівня захворюваності міського жіночого населення на РМЗ може бути зміна гендерної поведінки в процесі урбанізації.

**Перспективи подальших досліджень.** В подальшому планується впровадження програм маммографічного скринінгу для виявлення РМЗ у ранніх стадіях, що розширює можливості радикального лікування, зменшує рівень загальної та дорічної смертності від РМЗ.

#### Література

1. Веб-ресурс Національного канцер-реєстру України <http://users. i. kiev. ua/~ucr/>.
2. Приходченко В. В. Фактори розвитку раку грудної залози у жінок / В. В. Приходченко, О. В. Приходченко // Український медичний альманах. – 2008. – Т. 11, № 1. – С. 180 – 185.
3. Шульгіна В. В. Епідеміологія та скринінг раку молочної залози / В. В. Шульгіна // Буковинський медичний вісник. – 2007. – Т. 11, №3. – С. 145-147.
4. American Cancer Society Guidelines Still Advice Yearly Mammography for Women Aged 40 to 49 Years CA Cancer // J. Clin. – 2007. – Vol. 57. – P. 187-188.
5. Giordano L. Mammographic screening programmes in Europe: organization, coverage and participation / L. Giordano, L. von Karsa, M. Tomatis [et al.] // J. Med. Screen. – 2012. – Vol. 19 (Suppl. 1). – P. 72–82.
6. Knutson D. Screening for Breast Cancer: Current Recommendations and Future Directions / D. Knutson, E. Steiner // American Family Physician 2007. – Vol. 75, № 1. – P. 1660 – 1666.



УДК 618.19-006.6-036.22-07

### **ДИНАМІКА ЗАХВОРЮВАНОСТІ МІСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ НА РАК МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ПОДАЛЬШОГО ВПРОВАДЖЕННЯ СКРИНІНГОВИХ ПРОГРАМ В ПРАКТИКУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

**Жеро С. В., Готько Є. С., Цигика Д. Й., Ігнатко В. Я., Погорелова Н. Є.**

**Резюме.** Рак молочної залози (РМЗ) в Україні посідає перше місце в структурі захворюваності жіночого населення на злоякісні новоутворення (ЗН). Мета дослідження – порівняльний аналіз захворюваності на РМЗ жіночого населення в обласних центрах Придніпровсько-Донецького інтенсивного промислового регіону (м. Дніпропетровськ) та Закарпатської області (м. Ужгород), яка за природно-кліматичними умовами належить до рекреаційної зони, а також оцінити вплив впровадження скринінгових програм на показники дорічної летальності хворих на РМЗ. Виявлене перевищення інтенсивних показників захворюваності на РМЗ в обласних центрах обох регіонів, які сягали понад 90 випадків на 100 тис. жіночого населення. Можливим чинником високої захворюваності на РМЗ міського населення є зміни гендерної поведінки під впливом урбанізації. Впровадження маммографічного скринінгу сприяє зменшенню загальної та дорічної смертності жіночого населення від РМЗ.

**Ключові слова:** рак молочної залози, захворюваність, скринінг.

УДК 618.19-006.6-036.22-07

### **ДИНАМИКА ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ ГОРОДСКОГО НАСЕЛЕНИЯ РАКОМ МОЛОЧНОЙ ЖЕЛЕЗЫ И НЕОБХОДИМОСТЬ ДАЛЬНЕЙШЕГО ВНЕДРЕНИЯ СКРИНИНГОВЫХ ПРОГРАММ В ПРАКТИКУ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ**

**Жеро С. В., Готько Е. С., Цигика Д. Й., Игнатко В. Я., Погорелова Н. Е.**

**Резюме.** Рак молочной железы (РМЖ) в Украине занимает первое место в структуре заболеваемости женского населения злокачественными новообразованиями (ЗН). Цель работы – сравнительный анализ заболеваемости женского населения РМЖ в областном центре Приднепровско-Донецкого интенсивного промышленного региона (г. Днепропетровск) и Закарпатской области (г. Ужгород), которая по природно-климатическим условиям относится к рекреационной зоне, а также оценить влияние внедрения скрининговых программ на показатели догодичной летальности больных РМЖ. Вывявлено превышение интенсивных показателей заболеваемости РМЖ в областных центрах обоих регионов, которые превышали 90 случаев на 100 тыс. женского населения. Возможным фактором высокой заболеваемости городского населения РМЖ являются изменения гендерного поведения под влиянием урбанизации. Внедрение маммографического скрининга способствует уменьшению общей и догодичной смертности женского населения от РМЖ.

**Ключевые слова:** рак молочной железы, заболеваемость, скрининг.

UDC 618.19-006.6-036.22-07

### **Dynamics of the Breast Cancer Incidence Rate in the Urban Population and the Needs of the Screening Programs in the Public Health System**

**Zhero S. V., Hotko Y. S., Tsyhyka D. Y., Ignatko V. Y., Pogorelova N. Y.**

**Abstract.** According to epidemiology data breast cancer (BC) takes the first place in the structure of incidence rate and mortality of malignant neoplasms in female population in Ukraine. There are some differences in the incidence of BC in separate administrative-territorial units (regions), one of which is difference in incidence rates among urban and rural population. On the other hand, unidirectional trends in the incidence of BC among urban regional centers in the geographically distant regions of Ukraine can be traced. Worldwide experience proved the necessity to implement the screening program for detection of BC among high-risk group. The leading diagnostic method in these programs is X-ray mammography.

The purpose of this study is to conduct the comparative analysis of incidence rate of BC in female population in regional centers of Pridneprovsk-Donetsk intensive industrial region (Dnepropetrovsk) and Transcarpathian region (Uzhgorod), as well as to assess the impact of screening programs on indicators of one-year mortality of patients with BC.

Annual reports of National Cancer Registry of Ukraine represent the sources of this study. Intensive rates of BC incidence rate and one-year mortality in the regional centers were compared with the generalized parameters of corresponding regions in the same years. Effectiveness of the mammographic screening was evaluated on the dynamics of one-year mortality rate.

The incidence rate of breast cancer in Uzhgorod in 2009 – 2013 was 76.3 cases per 100,000 of female population. At that time, this index was lower for 43.1% and amounted to 43.4 per 100,000 of female population in all Transcarpathian region. The "peak" value of BC incidence rate was 94.2 cases per 100,000 of female population in Uzhgorod in 2012. This data are very close to the same index in Central and Western Europe. Symmetric trends were identified in the Dnepropetrovsk region. The "peak" values of the incidence rate of BC in the regional center (Dnepropetrovsk) exceed 90 – 91 cases per 100,000 of female population in 2004 – 2005. At that time, common data in all Dnepropetrovsk region was 69.6 per 100,000 in female population.

In our view, the tendency to increase of the incidence rate of BC in female population in the city is the result of summation of large number of adverse factors associated with changes in gender behavior in process of urbanization. These include postponing of the first pregnancy and childbirth in older age, limiting the number of



Thus, persistent increase in the incidence rate of BC in female population in the regional centers over the average regional data was registered. A significant factor in these differences can be the change of gender behavior in the process of urbanization. The implementation of mammographic screening program contributes to the detection of BC in the early stages and enhances radical treatment that reduces total and one-year BC mortality.

Рецензент – проф. Рогач І. М.

Стаття надійшла 27. 04. 2014 р.